

HERRAN ATERIA

Vaikka yleisesti käytetäänkin sanaa '*ehtoollinen*', tämä ei ole raamatullinen termi. Kaksi Raamatussa käytettyä ilmaisua ovat *Herran ateria* ja *leivän murtaminen*.

Ilmaisu *Herran ateria* muistuttaa meitä Herran Jeesuksen auktoriteetista. Hän asetti tämän aterian ja opetti arvovaltaisesti sen merkityksestä ja viettämistavasta.

Ilmaisu *leivän murtaminen* korostaa tämän aterianvieton yksinkertaisuutta ja sitä seikkaa, että kaikki uskovat osallistuvat leivän syömiseen ja viinin juomiseen.

Herran aterian merkitys

Mitä Herran ateria ei merkitse.

Monet uskovat käsittävät tänä päivänä väärin Herran aterian merkityksen. On ehkä tarpeen aluksi selittää, mitä Herran ateria *ei* merkitse.

1. Herran ateria ei ole missään mielessä *Kristuksen mystistä vastaanottamista*. Ateriaan osallistuvat eivät 'vastaanota Kristusta' osallistumalla leipään ja viiniin.

2. Leipä ja viini *pysyvät vain leipänä ja viininä*. Niillä on vertauskuvallinen arvo, ei mystinen.

Roomalaiskatolinen *transsubstantiaatio-oppi* opettaa, että leipä ja viini muuttuvat kirjaimellisesti Herran Jeesuksen ruumiiksi ja vereksi.

Luterilainen *con-substantiaatio-oppi* puolestaan opettaa, että 'Jeesuksen ruumis ja veri ovat läsnä leivän myötä, leivän kanssa ja leivässä'. Martti Luther itse opetti, että 'alttarin sakramentti on meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen totinen ruumis ja veri leivässä ja viinissä.' Tämä eroaa roomalaiskatolisesta opista ainoastaan siinä, että Herra Jeesus on läsnä leivässä ja viinissä mystisellä enemmän kuin fyysisellä tavalla.

Kumpikaan näistä opeista ei perustu Jumalan Sanaan, ja ne on väärinä hylättävä. Leipää ja viiniä käytetään aina Herran ruumiin ja veren vertauskuvina - ei minään muuna.

3. Herran ateriaan osallistuvat *eivät siinä vastaanota anteeksiantamusta*. Luterilainen oppi neuvoo: 'Osallistumme ehtoolliselle saadaksemme aarteiden, syntien anteeksiantamuksen.' Raamattu opettaa juuri päinvastoin - me osallistumme Herran ateriaan, *koska olemme saaneet anteeksi*, emme saadaksemme anteeksi.

4. Osallistumalla Herran ateriaan me *emme vastaanota 'armon' tai jotain mystistä hengellistä ansiota*. Tietenkin Herran ateria on kristityille hyödyksi, mutta leivän syöminen ja viinin juominen eivät tuota mitään hengellistä siunausta tai etuoikeutta.

5. *Johanneksen evankeliumin kohta 6:22-65 ei viittaa Herran ateriaan*. Tässä tekstikohdassa 'Hänen lihansa syöminen' ja 'Hänen verensä juominen' ovat synonyymejä 'uskomiselle' Herraan Jeesukseen. Iankaikkinen elämä saadaan uskomalla Herraan Jeesukseen, ei osallistumalla Herran ateriaan. Tässä kohdassa Herra opetti tämän aivan selkeästi, eikä evankeliumeissa ole mitään viittausta Herran ateriaan, ennen kuin Herra pani sen toimeen ristiinnaulitsemisensa aattona.

Edellä mainitut käsitykset ovat yleisiä tunnustavien kristittyjen keskuudessa tänä päivänä, huolimatta siitä, että ne ovat vastoin Jumalan Sanaa.

Herran aterian raamatullinen merkitys

Paavali selittää Herran aterian todellisen merkityksen 1.Korinttolaiskirjeen luvuissa 10 ja 11. Näissä tekstikohdissa Paavali kuvailee Herran aterian vieton kolmea tarkoitusta:

1. Herran ateriaa vietetään Herran Jeesuksen muistoksi:

'Sillä minä olen saanut Herralta sen, minkä myös olen teille tiedoksi antanut, että Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti, mursi ja sanoi: "Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; *tehköö tämä minun muistokseni*.'" (1Kor.11:23-24).

Leipä ja viini ovat symboleja, jotka muistuttavat meitä väkevästi Herrasta Jeesuksesta - erityisesti Hänen kuolemastaan. Leipä symboloi Hänen ruumistaan, viini Hänen vertaan. Alkukristityt kokoontuivat yhteen muistelemaan Herraansa. Jakaessaan leivän ja viinin he syventyivät ajattelemaan Häntä ja Hänen työtään. Tällainen muisteleminen saa luonnollisesti aikaan palvontaa. Emme voi muistaa Herraa ilman, että meissä heräisi palvonta ja ylistys! Herra Jeesus pyysi nimenomaisesti, että Häntä muistettaisiin tällä tavoin.

Tässä on siis ensimmäinen syy leivän murtamiseen - me muistamme siten Herraa Jeesusta ja kiitämme Hänestä.

2. Herran ateria julistaa Herran kuolemaa.

'Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, *te julistatte Herran kuolemaa*, siihen asti kuin Hän tulee' (1Kor.11:26). Murtaessamme leivän, me julistamme sitä tosiasiaa, että meidän Herramme kuoli.

Kenelle me julistamme Herran kuolemaa?

a) *Jumalalle*. Häntä ei toki tarvitse muistuttaa Poikansa kuolemasta - tapahtumasta, jota ei tulla koskaan unohtamaan - mutta Häntä ilahduttaa nähdä uskovien julistavan tuota Herran Jeesuksen tekoa, joka osoitti Hänen kuuliaisuuttaan Isänsä tahdolle. Herran ateria merkitsee erittäin paljon Jumalalle, Hänen Isälleen!

b) *Maailmalle*. Säännöllinen leivän murtaminen on jatkuva todistus maailmalle Kristuksen kuolemasta. Tämä todistus sekä tuomitsee maailman, joka hylkäsi Kristuksen, että tarjoaa toivoa syntisille.

c) *Enkeleille*. Raamatun mukaan enkelit ovat hyvin kiinnostuneita paikallisseurakunnan toiminnasta ja järjestyksestä. Näitä henkiolentoja muistutetaan alituisesti siitä armosta, joka sai heidän luojansa tulemaan ihmiseksi ja kuolemaan syntisten puolesta.

3. Herran ateria ilmentää Kristuksen ruumiin ykseyttä.

‘ Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis; sillä me olemme kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset. ’ (1Kor10:17). 'Yksi leipä' on vertauskuva 'yhdestä ruumiista'. Osallistuessamme leipään, me vakuutamme vertauskuvallisesti ykseyttämme Kristuksen ruumiissa. Me tuomme ilmi sen valtavan totuuden, että me olemme kaikki 'yhtä Kristuksessa Jeesuksessa' (Gal.3:28).

Herran ateria on siis hetki, jona me muistamme ja palvomme Häntä. Murtamalla leipää me julistamme Herran kuolemaa ja ilmaisemme ykseyttämme Kristuksen ruumiissa. Kun annamme tälle aterian vietolle sen todellisen merkityksen, siitä tulee meille kallisarvoisempi ja tärkeämpi. Paavali muistuttaa korinttolaisia, että Herra 'sinä yönä, jona Hänet kavallettiin' pani toimeen Herran aterian, ja tämä alleviivaa sen merkitystä.

Kuka osallistuu Herran ateriaan?

On ilman muuta selvää, että ainoastaan Herraan Jeesukseen uskovilla on oikeus osallistua Herran ateriaan. Osoittamamme yhteys on Kristuksen ruumiin yhteyttä. Ihmiset, jotka eivät ole Kristuksen ruumiissa, eivät tiedä mitään tästä yhteydestä eivätkä voi sitä osoittaa. Paavali kysyy: *'Mitä yhteistä osaa uskovaisella on uskottoman kanssa?'* (2Kor.6:15). Raamatun mukaan osallistuminen Herran ateriaan on rajoitettu yksinomaan Kristuksen ruumiin jäsenille. Jos siihen osallistuu joku uskoton, hän yksinkertaisesti 'syö ja juo tuomioksensa', koska hän ei osaa 'erottaa Herran ruumista' (1Kor.11:29).

Herra neuvoi *omia opetuslapsiaan* viettämään tätä ateriaa, ja evankeliumien huolellinen lukeminen osoittaa, että Juudas oli jo lähtenyt yläsalista, ennen kuin Herra Jeesus mursi leivän.

Herran aterian säännöllisyys

Miten usein Herran ateriaa tulisi viettää - joka kuukausi, neljännesvuosittain, kerran vuodessa? Uusi testamentti tarjoaa tähän vastauksen: *joka viikko*.

Vaikka siellä ei olekaan nimenomaista käskyä leivän murtamisesta viikottain, sieltä löytyy runsaasti todistusaineistoa siitä, että tämä oli alkuseurakunnan hyväksymä käytäntö.

Apostolien teoista 20:7 luemme: '*Ja kun viikon ensimmäisenä päivänä olimme kokoontuneet murtamaan leipää*, niin Paavali, joka seuraavana päivänä aikoi matkustaa pois, keskusteli heidän kanssansa ja pitkitti puhettaan puoliyöhön saakka' (Apt.20:7).

Meidän tulisi panna merkille kaksi tärkeää seikkaa:

1. Silmämällä läpi koko luvun, huomaamme, että Paavalilla ja hänen tovereillaan oli kiire. He olivat matkalla Jerusalemiin ja tahtoivat päästä sinne ajoissa ennen pääsiäisjuhlaa. He olivat saapuneet Troaaseen ja 'viipyneet siellä seitsemän päivää', ennen kuin he seuraavana päivänä mursivat leipää uskovien kanssa ja lähtivät matkaan. On erittäin todennäköistä, että Paavali ja hänen toverinsa odottivat viikon ensimmäistä päivää, koska he tahtoivat murtaa leipää yhdessä siellä olevien uskovien kanssa. Vaikka heillä olikin kiire, he eivät ehdottaneet Herran aterian aikaistamista omaksi mukavuudekseen, vaan odottivat viikon ensimmäiseen päivään asti ja lähtivät sitten matkaan heti, kun olivat viettäneet Herran aterialla ja saarnanneet kristityille.

2. Lauseenrakenne 'kun opetuslapset kokoontuivat murtamaan leipää' osoittaa, että kyseessä oli tavanmukainen toiminta. Kirjoittaja, Luukas, kuvasi *uskovien tavanomaista käytäntöä*. Kysymyksessä ei siis ollut mikään erikoiskokous, joka oli järjestetty Paavalin läsnäolon johdosta. 1Kor. 16:2 vahvistaa, että seurakunnalla oli tapana kokoontua viikon ensimmäisenä päivänä: 'Kunkin viikon ensimmäisenä päivänä pankoon jokainen teistä kotonaan jotakin talteen, säästään menestymisensä mukaan, ettei keräyksiä tehtäisi vasta minun tultuani' (1Kor.16:2).

Viikon ensimmäinen päivä (sunnuntai) oli varhaisille kristityille merkityksellinen - sehän oli päivä, jona Herra Jeesus nousi kuolleista. Viikon viimeinen päivä (lauantai tai sapatti) kuului juutalaisuuteen. Kristinusko edusti 'uutta alkua', ja sen vuoksi kristittyjen oli soveliasta kokoontua viikon ensimmäisenä päivänä. Kristityt eivät vietä sapattia, eikä Raamattu opeta myöskään, että sunnuntaista olisi tullut sapatti. Sapatti kuului juutalaisuuteen - viikon ensimmäinen päivä on erityisesti kristittyjen päivä.

Paavali toteaa: 'Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää...' Hän oletti ilmeisesti, että näin tehtäisiin usein ja säännöllisesti. Tänäänkin meidän on hyvä noudattaa alkuseurakunnan esimerkkiä ja murtaa leipää kunkin viikon ensimmäisenä päivänä.

Jotkut väittävät, että liika tavanomaisuus synnyttää halveksuntaa, ja että Herran aterian säännöllinen viettäminen johtaisi epäkunnioittavaan asenteeseen ja arvostuksen puutteeseen. Tämä ei ole kuitenkaan pätevä perustelu. Kukaan ei ehdottaisi tämän periaatteen soveltamista muihin säännöllisesti noudattamiimme asioihin, kuten raamatunlukuun ja rukoilemiseen. Näitä asioita meidän tulisi harrastaa *päivittäin*, mutta näiden etuoikeuksien päivittäinen suorittaminen ei halvenna niitä millään tavoin. Niinpä Herran aterian viikottainen noudattaminen ei

myöskään johda halveksintaan tai arvostuksen puutteeseen. Sen tulisi päinvastoin johtaa säännölliseen itsetutkisteluun ja suurempaan rakkauteen Herraa kohtaan.

Herran aterian muoto

On hyvin mielenkiintoista ja merkittävää, ettei Herran aterian muotoa ole koskaan nimenomaisesti määrätty Raamatussa. Sen lisäksi, että meidän on tietenkin murrettava leipää ja juotava viiniä, siellä ei anneta mitään sääntöjä kokouksen viettotavasta. Löydämme kuitenkin useita pääperiaatteita:

1. Yksinkertaisuus. Ilmaisuu 'leivän murtaminen' viittaa tähän periaatteeseen. Monimutkaisten rituaalien ja seremonioiden omaksuminen on vienyt pois jotakin Herran aterian ilmeisestä yksinkertaisuudesta. Meidän on tarpeen palata varhaisempien aikojen yksinkertaiseen palveluun, ja hylätä ulkonaiset seremoniat ja rituaalit, jotka ovat itse asiassa jäänteitä juutalaisuudesta.

2. Kaikkien uskovien pappeus sai varmasti ilmauksensa Herran aterialla. Useimmat kristityt ovat tottuneet siihen ajatukseen, että vihityn papin on 'toimitettava' Herran ehtoollinen. Tämä on epäraamatullinen järjestelmä. Ainoa Uuden testamentin tunnustama pappeus on kaikkien uskovien pappeus. Kirkollisella pappisjärjestelmällä ei ole mitään raamatullista arvovaltaa. On Jumalan Sanan vastaista jakaa uskovat 'papistoon' ja 'maallikoihin'. Sen vuoksi sieltä ei löydykään ajatusta sellaisesta leivän ja viinin jakamisesta, jonka suorittaisi 'vihitty pappi' tai 'kirkonmies'.

3. Pyhä Henki itse valvoi osallistumista kaikkiin kokoontumisiin (mukaanlukien Herran aterian). Ensimmäisen Korinttolaiskirjeen luku 14 kuvaa, miten uskovat kokoontuivat yhteen ja osallistuivat Herran ateriaan, sen mukaan kuin Pyhä Henki heitä johdatti (1Kor. 14:26,30). Leipää murrettaessa veljet nousivat kiittämään Jumalaa ja ylistämään Herraa Jeesusta sen mukaan, kuin Henki heitä siihen kehotti. Hän edustaa Kristusta maan päällä ja ohjaa meitä palveluksessa ja kokouksen vietossa.

4. Kaikkien uskovien pitäisi syödä leipä ja juoda viini. Käytäntö, jossa 'pappi' yksin juo viinin, ei saa mitään tukea Raamatusta. Herran sanat ovat selkeät: '*Juokaa tästä kaikki*' (Matt.26:27).

Mitä Herran aterian viettämisestä seuraa

Herran aterian noudattamisella tulisi olla käytännön vaikutus elämäämme:

1. Sen tulisi virittää meissä suurempaa rakkautta Herraan Jeesukseen. Muistaessamme Hänen rakkauttaan meitä kohtaan, joka ilmeni havainnollisesti Hänen ristinkuolemassaan, tämän pitäisi synnyttää sydämissämme rakkautta Häneen. Säännöllinen Kristuksen rakkauden pohdinta saa varmasti aikaan

muutoksia elämässämme. Syvä kiintymys Vapahtajaan jättää merkkinsä ihmisiin, jotka keskittyvät ajattelemaan Kristuksen ristiä.

2. Sen tulisi syventää tuntemaamme vihaa syntiä kohtaan.

Muistaessamme jälleen pelastuksemme hinnan ('Sillä tämä on minun vereni, liiton veri, joka monen edestä vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi...' Matt.26:28), näemme synnin vakavuuden ja kauheuden. Herran Jeesuksen ja Hänen kuolemansa muistamisen tulisi saada aikaan halua olla pyhä.

3. Sen tulisi kannustaa itsetutkisteluun.

Paavali opettaa korinttolaisia: '*Koetelkoon siis ihminen itseänsä*, ja niin syököön tätä leipää ja juokoon tästä maljasta' (1Kor.11:28). Herran aterian vakavuuden, yhdessä sen säännöllisen noudattamisen kanssa, tulisi rohkaista meitä 'koettelemaan itseämme' usein ja tuomitsemaan jokaisen elämässämme esiintyvän synnin.

4. Sen tulisi erottaa meidät maailmasta.

Me julistamme 'Herran kuolemaa'. Herran ateria on jatkuva muistutus siitä, että maailma hylkäsi meidän Herramme. Maailma tuomitsi Hänet kuolemaan, eikä meillä voi olla yhteyttä sellaisen maailmanjärjestelmän kanssa.

5. Sen tulisi aikaansaada Kristuksen kaltaisuutta.

Hengellisen lain mukaan Kristuksen seurassa oleminen saa aikaan Kristuksen kaltaisuutta. Ajatellessamme Hänen luonnettaan ja käytöstään, huomaamme 'muuttuvamme saman kuvan kaltaisiksi' (2Kor.3:18).

6. Sen tulisi muistuttaa meitä Herran tulemuksesta.

Herran ateriaa tulee viettää 'siihen asti, kuin Hän tulee' (1Kor.11:26). Joka kerta, kun murramme leipää, me emme katsele vain taaksepäin, me katsomme myös eteenpäin. Se muistuttaa meitä siitä, että aikamme täällä on lyhyt, ja että Herra tulee pian. Se rohkaisee meitä. Se haastaa meitä.

Lopuksi

On hyvin hämmästyttävää ja ikävää tavata tunnustavia kristittyjä, joilla ei näytä olevan minkäänlaista kiinnostusta Herran ateriaa kohtaan. Raamatussa leivän murtamisella on suuri merkitys, ja sen tulisi olla lähellä jokaisen uskovan sydäntä. Herramme 'viimeisen toivomuksen' pitäisi innostaa meitä kuuliaisuuteen ja rakkaudelliseen Hänen tahtoonsa taipumiseen. Miten voisimmekaan olla kuin tuo faaraon ylimmäinen juomanlaskija, joka huolimatta Joosefin liikuttavasta vetoomuksesta '*muista minua*' (katso 1Moos.40:14,23), ei muistanut Joosefia, vaan unhotti hänet?

Herra etsii kristittyjä, jotka rakkaudesta Häneen muistavat Häntä tavalla, jonka Hän itse asetti.

Douglas J H Mowat